

شیعیان نیجریه، مسلمانان فراموش شده قاره سیاه

کارشناسان یورش اخیر ارتش نیجریه به شیعیان این کشور را با شکست‌های سیاسی مستمر عربستان در خاورمیانه از عراق گرفته تا سوریه و لبنان و یمن مرتبط دانسته و تاکید می‌کنند، ریاض در پی ایجاد شکاف در صفوف مسلمانان آفریقا است.

به گزارش آران نیوز: شاید هیچ آینده پژوهی در چند دهه گذشته نمی‌توانست رشد بی نظیر شیعیان نیجریه را پیش بینی کند؛ شیعیانی که جمعیت آن‌ها در ابتدا تنها 500 نفر بود، اما با رشدی 14000 برابری توانسته اند تعداد خود را به بیش از هفت میلیون برسانند.

با این حال شیعیان نیجریه که به اندازه چند کشور حاشیه خلیج فارس جمعیت دارند مورد ظلم و ستم وصف ناپذیری قرار گرفته اند که این ظلم و ستم هر ساله روندی صعودی دارد. نیروهای ارتش نیجریه بامداد روز یکشنبه در تلاش برای بازداشت شیخ «ابراهیم زکزاکی»، رهبر شیعیان نیجریه، به خانه وی در منطقه «گیلسو» شهر «زاریا» یورش بردند. در جریان این حمله نیروهای ارتش اقدام به تیراندازی به سمت حاضران در خانه شیخ زکزاکی کردند، که بر اثر این تیراندازی تعداد زیادی کشته و زخمی شدند. در این حمله وحشیانه بیش از 500 نفر از شیعیان مظلوم این کشور، از جمله تمام اعضای خانواده رهبر شیعیان نیجریه در سکوت مرگبار مدعیان دفاع از حقوق بشر به شهادت رسیدند، اما هنوز منابع رسمی این آمار را تأیید نکرده اند. پسر و همسر زکزاکی نیز در میان شهدا هستند.

در پی این جنایت، شیعیان نیجریه در چند شهر این کشور از جمله «کاتسینا» تظاهرات کردند. اقدام جنایتکارانه ساعاتی پس از آن صورت گرفت که نظامیان نیجریه‌ای به یک مراسم ختم در حسینیه «بقیه الله» زاریا حمله کردند. این مراسم برای حدود 30 شیعه‌ای بود که جمعه گذشته در جریان حمله افراد ناشناس به شهادت رسیدند، هرچند این حمله به گروه تروریستی بوکو حرام نسبت داده شده بود، اما شایعاتی مبنی بر دست داشتن عواملی از ارتش در آن نیز وجود دارد.

مختصات نیجریه

کشور نیجریه با جمعیتی بالغ بر 170 میلیون نفر در غرب آفریقا واقع شده است. نیجریه از مجموعه 36 ایالت و یک منطقه حکومت فدرال مرکزی تشکیل شده است. واحد پول این کشور "نایرا" است و نیمی از مردم آن که در شمال کشور زندگی می‌کنند، مسلمان و نیمی دیگر در جنوب، مسیحی هستند. این کشور دهمین کشور از لحاظ منابع نفتی، و در میان صادرکنندگان نفت، هشتمین کشور بوده و عضو سازمان اوپک نیز می‌باشد.

نیجریه در سال ۱۹۶۰ از استعمار بریتانیا نجات یافت، ولی زبان رسمی آن کماکان انگلیسی است. از سال 2002 در شمال این کشور درگیری نظامی میان گروه بوکو حرام با نیروهای دولتی جریان داشته و همچنان این درگیریها ادامه دارد. گروه مسلح بوکو حرام خواستار تعطیلی تمامی مدارس نوین و تحمیل قوانین افراطی تکفیری و سلفی بر تمامی 36 ایالت نیجریه است.

جمعیت شناسی شیعیان نیجریه

شیعیان نیجریه پُر جمعیت‌ترین گروه شیعی در قاره آفریقا هستند. جمعیت آنان در 2008 میلادی حدود 7 میلیون نفر برآورد شده است. جنبش اسلامی نیجریه متعلق به شیعیان این کشور است که رهبری آن را شیخ ابراهیم زاکزاکی بر عهده دارد. ابراهیم یعقوب زکزاکی از حدود 30 سال پیش، یعنی زمانی که انقلاب اسلامی در ایران در سال 1979 به پیروزی رسید این مسئولیت را برعهده دارد. زکزاکی پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، شیفته امام خمینی(ره) شد و سال‌ها بعد به ایران آمد و وقتی با لباس روحانیت به نیجریه بازگشت در منطقه زاریا و کانو به تبلیغ تشیع پرداخت.

شیعیان نیجریه در شهرهای لاگوس، زاریا و کانو سکونت دارند که کانون فعالیت آنها در حسینیه بقیه الله شهر زاریا است. حضور تشیع در نیجریه به سه مقطع تاریخی مربوط می‌شود: مقطع نخست، قبل از سال 1994 میلادی بود. در آن مقطع در مجموع، جمعیت شیعیان نیجریه به بیش از 500 نفر نمی‌رسید و دلیل آن آشنا نبودن مردم با این مذهب بود.

مقطع دوم از 1994 میلادی به بعد است. در این مقطع با شکل‌گیری جنبش اسلامی در نیجریه که برگرفته از جنبش «اخوان المسلمین» بود، گرایش برخی از اعضای این جنبش به مذهب تشیع باعث شد که اختلافاتی در آن صورت گیرد و برخی از راه یافتگان به تشیع از جنبش جدا شدند و به کشورهای دیگر مهاجرت کردند. این آغاز شناخت نسبت به تشیع و در نتیجه شکل‌گیری و گسترش آن در بین مسلمانان نیجریه است.

مقطع سوم، که متأثر از امواج بیداری و انقلاب اسلامی مردم ایران است، از سال 1999 آغاز شده و تاکنون ادامه دارد. در این مقطع، مذهب تشیع مورد اقبال زائد الوصف مسلمانان و مردم نیجریه قرار گرفته و گسترش قابل توجهی یافته است، تا آن جا که تاکنون به رغم تبلیغات منفی و بد رفتاری‌های فرقه‌های ضد شیعی، بالغ بر 7 میلیون نفر در این کشور به این مذهب گرویده‌اند. با این حساب تعداد شیعیان نیجریه بالغ بر 5 درصد جمعیت کل نیجریه محسوب می‌شود و شاید چندان قابل اعتنا نباشد، اما نکته‌ای که باید به آن دقت کرد این که 95 درصد جمعیت شیعیان کنونی از "مستبصرین" هستند؛ یعنی در ابتدا مذهبی غیر تشیع داشتند و جمعیت آن‌ها از آغاز انقلاب اسلامی از حدود 500 نفر به حدود 7 میلیون نفر رسیده است و رشد نزدیک به 14000 برابری در طول کمتر از ثلث قرن داشته است. این نشان از پتانسیل بی‌اندازه مردم نیجریه در گرایش به مذهب تشیع دارد؛ مضافاً بر این که هر روز گرایش مسیحیان نیجریه به دین اسلام نیز خرساز می‌شود و خبرگزاری فرانسه در

این باره تلویحا اظهار نگرانی کرده است. اگر تعداد شیعیان در 20 سال آینده جمعیت شیعیان نه 14000 برابر بلکه در یک نگاه کاملا بدبینانه 7-8 برابر شود، در این صورت کاملا مشخص است بافت جمعیتی نیجریه به چه صورت تغییر می‌کند. این در حالی است که شیعیان در 20 سال گذشته فاقد هرگونه امکانات تبلیغی بوده‌اند و هم اکنون دارای روزنامه سراسری با نام «کرسنت آنلاین» هستند و در پی راه اندازی رادیو و دیگر عناصر تبلیغی هستند. شاید تعبیر وهابیت مبنی بر یکسان بودن رشد تشیع در نیجریه و سرعت موشک بتواند بیشتر اذهان را به واقعیت‌های صحنه نیجریه نزدیک کند. به هر حال کشوری قدرتمند در غرب آفریقا می‌تواند مانع بزرگی برای سیاست‌های استعماری در این قاره کهن باشد و قطعا خواب‌های بسیاری برای این کشور در اندیشکده های غربی دیده اند.

وهابیت و صهیونیسم دو لبه قیچی علیه شیعیان نیجریه

حملات علیه شیعیان نیجریه مسبوق به سابقه است. روز دوشنبه 12 آبان ماه سال گذشته مصادف با تاسوعای حسینی نیز حمله به شیعیان نیجریه اتفاق افتاد. در این حمله که در «ایالت یوبی» در شمال شرق این کشور به وقوع پیوست در حدود 108 نفر از شیعیان مظلوم این کشور به خاک و خون کشیده شدند. در مراسم روز قدس سال گذشته نیز، نیروهای امنیتی نیجریه به صفوف راهپیمایان حمله کردند که در اثر آن تعداد زیادی از شیعیان شهید و مجروح و همچنین سه تن از فرزندان «شیخ ابراهیم زکزاکی» رهبر شیعیان این کشور به شهادت رسیدند. در چند سال اخیر به دنبال رونمایی از گروه افراطی بوکوحرام، نقش نیروهای امنیتی امریکا و رژیم صهیونیستی در نیجریه پررنگ‌تر از قبل شده است. مطابق اعلام مشاور امنیت ملی نیجریه در دو سال گذشته (2013 و 2014) دولت سرمایه‌گذاری خود را بر روی افزایش توان نیروهای امنیتی از لحاظ آموزش، خریداری تجهیزات و همکاری با مشاورین خارجی متمرکز کرده است.

ژنرال «کارتر هام»، فرمانده نیروهای مرکزی امریکا در آفریقا (آفریکوم) در سخنانی اظهار می‌دارد: «همکاری‌های دو کشور روزه‌روز به علت افزایش تحرکات گروه بوکوحرام مستحکم‌تر و گسترده‌تر خواهد شد». همچنین مستشاران نظامی موساد نیز به صورت جدی در رده‌های مختلف امنیتی این کشور حضور داشته و نقش مشاوره‌ای جدی در سیستم تصمیم‌گیری امنیتی نیجریه دارند. شکل‌گیری و رشد قابل توجه شیعیان در نیجریه در کنار شکوفایی امیدها و آرزوهای حق طلبان و مستضعفان، موجب بروز و تشدید مخالفت مخالفان از جمله سازمان‌های صهیونیستی و وهابی علیه این جریان و رهبران آن‌ها بوده است. بررسی دقیق این مخالفت‌ها از همکاری پنهان دو جریان سلفی و صهیونیستی در قالب حرکت‌های تروریستی علیه شیعیان حکایت دارد. این اقدامات عمدتاً با طراحی موساد و با مشارکت نیروهای امنیتی نیجریه عملیاتی شده است، به عنوان نمونه می‌توان به طرح ترور ناکام شیخ زکزاکی رهبر مذهبی شیعیان، در سال 2009 اشاره کرد. این نقشه قرار بود با انفجار بمب در محل اسکان شیخ زکزاکی در زاریا اجرا شود، اما خود زکزاکی در خطبه‌های نماز جمعه روز 11 سپتامبر این نقشه را افشا کرد. یکی از خدعه‌های جریان‌های صهیونیستی در غرب آفریقا، جهت ایجاد فضایی نا آرام در مناطق مسلمان‌نشین، مطرح نمودن گروه شیعی «حرکت اسلامی» به‌عنوان گروهی تروریستی می‌باشد. دولت با طراحی حملات روز قدس، در پی آن بود که حرکت اسلامی را وارد رویارویی مستقیم با خود نماید که در این راه و تحریک نمودن شیعیان حتی سه فرزند شیخ زکزاکی را نیز به شهادت رساند که این موضوع با تدبیر به موقع شیخ زکزاکی ناکام ماند. شیخ در سخنرانی خود بعد از حملات از هرگونه طراحی جهت اجرای عملیات انتقام‌گونه خودداری و اعلام نمود که شکایت خود را از این واقعه در مجامع حقوقی بین‌المللی پیگیری خواهد نمود. اکنون نیز بار دیگر شیعیان نیجریه مورد هجوم ارتش این کشور قرار گرفته اند و نیازمند همراهی شیعیان جهان به ویژه ایران اسلامی هستند.

نتیجه‌گیری

دشمنان شیخ ابراهیم زکزاکی، وی را «نصرالله نیجریه» می‌نامند، در حالی که این عنوان بیش از همه به حفظ وحدت ملی در نیجریه کمک می‌کند و اگر دولت آبوجا به دنبال حفظ منافع ملی خود باشد، اتفاقاً باید از شیعیان این کشور و شیخ ابراهیم زکزاکی حمایت کند، چرا که تفکر شیعی، همواره دفاع از وطن و حفظ وحدت ملی را مهم می‌داند؛ موضوعی که به روشنی در سیاست‌های سیدحسن نصرالله ثابت شده است.

برخی کارشناسان یورش اخیر ارتش نیجریه به شیعیان این کشور را با شکست‌های سیاسی مستمر عربستان در خاورمیانه از عراق گرفته تا سوریه و لبنان و یمن مرتبط دانسته و تاکید می‌کنند، ریاض در پی ایجاد شکاف در صفوف مسلمانان آفریقا است تا بازی درگیری‌های طایفه‌ایش را به این قاره انتقال دهد، به ویژه آن که ملک سلمان و رئیس‌جمهور نیجریه رابطه نزدیکی دارند و این موجب شده، برخی رئیس‌جمهور نیجریه را به داشتن اندیشه‌های سلفی وهابی و مدارا با بوکوحرام متهم کنند. اکنون باید دید که واکنش نهادهای به حامی حقوق بشر در برابر این جنایت چیست؟/

یوسف شفیعی

پایگاه بصیرت